د واکسین د مالوماتو بیانیه

Many vaccine information statements are available in Pashto and other languages. See www.immunize.org/vis

د واکسین د معلوماتو اروند ډیری بیانونه په پښتو او نورو ژبو کې موجود دي. www.immunize.org/vis وګورئ.

د روټا وایرس واکسین:
هغه څه چې تاسو باید پرې پوه شئ

1. ولې واکسین وکړو؟

د روټا وایرس واکسین کولای شي چې **د روټا وایرس له ناروغۍ څخه مخنیوي وکړي.**

د روټا وایرس په عمومي ډول سره په کوچنیانو او ځوانو ماشومانو کې د شدید، اوبلن نس ناستي لامل ګرځي. استفراغ او تبه هم په هغو ماشومانو کې چې په روټا وایرس باندې اخته دي معمول دي. ماشومان ښایي د خپل بدن اوبه ضایع کړي او په روغتون کې بستري کیدو ته اړتیا ولري او حتې ژوند له لاسه ورکړي.

2. د روټا وایرس واکسین

د روټا وایرس واکسین د ماشوم په خولې کې د قطرو اچولو پواسطه تطبیق کیږي. کوچنیان باید د روټا وایرس کارول کیدونکي براند په پام کې نیولو سره، د روټا وایرس 2 یا 3 ډوزونه ترلاسه کړي.

- لومړی ډوز باید د 15 اونیو له عمر څخه وړاندې تطبیق شي.
- وروستی ډوز باید د 8 میاشتو په عمر کې تطبیق شي.

تقریباً ټول هغه کوچنیان چې د روټا وایرس واکسین ترلاسه کوي هغوی به د روټا وایرس له شدید نس ناستي څخه خوندي شي.

بل وایرس چې "porcine circovirus" نومیږي د روټا وایرس د واکسین په یو براند (Rotarix) کې پیدا کېدلې شي. دا وایرس خلک نه مصاب کوي، او د خوندیتوب هیڅ کوم خطر شتون نلري.

د روټا وایرس واکسین ښایي لکه د نورو واکسینونو په څېر په ورته وخت کې ورکړل شي.

3. د خپل روغتیايي پاملرنې چمتو کونکي سره خبره وکړئ

خپل چمتو کونکي ته ووایئ که چېرې د واکسین تطبیق کونکی کس:

- د روټا وایرس واکسین له مخکینۍ ډوز څخه وروسته یې **یو الرژیکي غبرګون څرګند کړی وي**، یا یې **شدیدې، د ژوند ګواښونکي الرژي ګانې لرلې وي**
- **کمزوری معافیتي سیسټم ولري**
- **د ترکیبي معافیت سیسټم شدید کمښت (SCID)** ولري
- د کولمو یو ډول بندیدل چې **"intussusception"** نومیږي ولري

په ځنو مواردو کې، ستاسو د ماشوم د روغتیايي پاملرنې چمتو کونکي ښایي پریکړه وکړي چې د روټا وایرس واکسین تر راتلونکې لیدنې پورې وځنډوي.

د کوچنیو ناروغیو لکه زکام لرونکي کوچنیان، ښایي واکسین شي. هغه کوچنیان چې لږ یا ډېر ناروغ وي باید په معمول ډول سره د روټا وایرس د واکسین له تطبیقولو څخه وړاندې د صحتمنده کیدو تر مودې پورې صبر وکړي.

ستاسو د ماشوم د روغتیايي پاملرنې چمتو کونکی تاسو ته لا ډېر مالومات درکولای شي.

4. د یو واکسین د غبرګون خطرونه

- بدخلقي یا خفیف، مؤقتي نس ناستی یا استفراغ د روټا وایرس له واکسین څخه وروسته رامنځته کېدلې شي.

د کولمو نښتل یو بل کې (Intussusception) د کولمو یو ډول بندیدل دي چې په روغتون کې یې درملنه ترسره کیږي او ښایي جراحی ته اړتیا ولري. دا په طبیعي ډول په متحده ایالاتو کې هر کال په ځنو کوچنیانو کې پېښیږي، او معمولا د دې لپاره کوم پیژندل شوی دلیل شتون نلري. معمولاً د واکسین د لومړي یا دویم دوز څخه وروسته د یوې اونۍ دننه، د روټا وایرس د واکسین له امله د کولمو د بندیدو یو کوچنی خطر هم شتون لري. دا اضافي خطر د متحده ایالاتو له تقریباً 1 په 20,000 کوچنیانو کې د متحده ایالاتو تر 1 په 100,000 کوچنیانو کې چې د روټا وایرس واکسین ترلاسه کوي، اټکل کیږي. ستاسو د روغتیايي پاملرنې چمتو کونکی تاسو ته لا ډېر مالومات درکولای شي.

له هر ډول درملو سره، د یو واکسین لپاره خورا لږ چانس شتون لري چې د شدید الرژیکي غبرګون، یا بل جدي زیان، یا مړینې لامل وګرځي.

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

5. که چېرې کومه جدي ستونزه شتون ولري نو څه؟

د کولمو د بندیدو لپاره، له شدیدي ژړا سره د معدې د درد علایم وګورئ. په لومړیو کې، دا ښایي څو دقیقو پورې دوام وکړي او په یو ساعت کې څو ځلي لاړ او راشي. کوچنیان ښايي خپلې پښې د سینې تر قفس پورې کش کړي. ستاسو کوچنی ښايي څو ځلي استفراغ وکړي یا په غایطه موادو کې وینه ولري، یا ښایي کمزوری یا بدخلق معلوم شي. دا نښې معمولاً د روټا وایرس د واکسین د لومړي یا دویم ډوز څخه وروسته د لومړۍ اونۍ پرمهال پېښیږي، مګر د واکسین تطبیق څخه وروسته هر وخت د هغه تمه ولرئ. که چېرې تاسو فکر کوئ چې ستاسو ماشوم د کولمو په بندیدو اخته شوی دی، سمدستي د روغتیايي پاملرنې له چمتو کونکي سره اړیکه ونیسئ. که چېرې تاسو نه شئ کولای چې د خپلې روغتیايي پاملرنې له چمتو کونکي سره اړیکه ونیسئ، خپل کوچنی روغتون ته ورسوئ. هغو ته وواياست چې ستاسو ماشوم د روټا وایرس واکسین ترلاسه کړی ده.

وروسته لدې چې واکسین شوی کس کلینیک پرېږدي پدې صورت کې یو الرژیکي غبرګون رامنځته کیدلی شي. که چېرې تاسو د جدي الرژیکي غبرګون علایم (التهابونه، د مخ او ستوني پړسوب، تنفس کې ستونزه، د زړه چټک ضربان، پرکالتوب، یا کمزوري) وګورئ، له **9-1-1** شمېرې سره اړیکه ونیسئ او اړونده کس تر ټولو نژدې روغتون ته ورسوئ.

د هغو نورو علایمو لپاره چې تاسو اندېښمن کوي، د خپلې روغتیايي پاملرنې له چمتو کونکي سره اړیکه ونیسئ.

د نا مطلوبو غبرګونونو په اړه باید د واکسین د نامطلوبو پېښو د راپور ورکولو سیسټم (VAERS) ته راپور ورکړل شي. ستاسو د روغتیايي پاملرنې چمتو کونکی به دا راپور ثبت کړي، یا دا کار تاسو په خپله ترسره کولای شئ. د VAERS له وېب پاڼې څخه په www.vaers.hhs.gov کې لیدنه وکړئ یا له **1-800-822-7967** شمېرې سره اړیکه ونیسئ. VAERS یوازې د غبرګونونو د راپور ورکولو لپاره دی، او د VAERS کارکونکي غیرې طبي مشوره نه ورکوي.

6. د واکسین د زیان د جبران ملي پروګرام

د واکسین د زیان د جبران ملي پروګرام (VICP) یو فدرال پروګرام دی چې هغو کسانو ته د جبران لپاره جوړ شوی دی چې د ټاکلو واکسینونو پواسطه زیانمن شوي وي. د واکسین د تطبیق له امله د ادعا شوي زیان یا مړینې په اړه ادعاوې د ثبت کولو لپاره د وخت محدودیت لري چې د دوه کلونو په اندازه دی. د VICP له وېب پاڼې څخه په www.hrsa.gov/vaccinecompensation کې لیدنه وکړئ یا **1-800-338-2382** شمېرې سره اړیکه ونیسئ ترڅو د دې پروګرام او د ادعا د ثبتولو په اړه مالومات تر لاسه کړئ.

7. زه مالومات څنګه ترلاسه کولای شم؟

- د خپلې روغتیايي پاملرنې له چمتو کونکي څخه پوښتنه وکړئ.
- له خپلې سیمه ایيزې یا ایالتي روغتیايي څانګې سره اړیکه ونیسئ.
- د واکسین د بستې او لا ډېرو مالوماتو لپاره د خوړو او درملو د اداري (FDA) له وېب پاڼې څخه په www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines کې لیدنه وکړئ.
- د ناروغیو د کنټرول او مخنیوي له مرکزونو (CDC) سره اړیکه ونیسئ:
  - د 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) شمېرې سره اړیکه ونیسئ یا
  - د CDC له وېب پاڼې څخه په www.cdc.gov/vaccines کې لیدنه وکړئ.

Pashto translation provided by Minnesota Department of Health